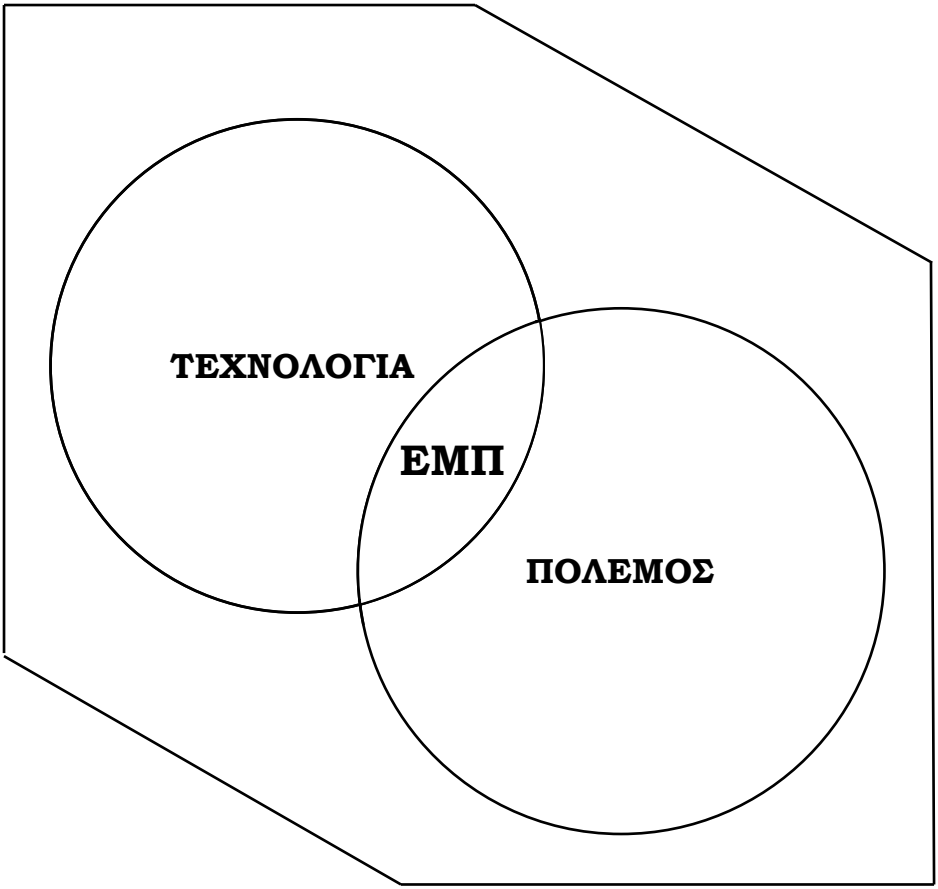

Η εισήγηση της εκδήλωσης με θέματα:

~επιστήμη και τεχνολογική έρευνα στην υπηρεσία του πολέμου

~το παράδειγμα της συμβολής του Ε.Μ.Π. στον πόλεμο ενάντια στους μετανάστες

~drones και σύγχρονοι πόλεμοι

Αυτοδιαχειριζόμενο Στέκι Πολυτεχνείου [αίθουσα 11, κτ. Χημικών Μηχανικών]
http://stekipolytexneiou.org

Εισαγωγή

Αυτή η εκδήλωση (και η μπροσούρα που τη συνοδεύει) είναι αποτέλεσμα μιας διαδικασίας που έχει ξεκινήσει τα τελευταία χρόνια στο εσωτερικό του στεκιού μας, και που χοντρικά θα μπορούσε να αναφερθεί σαν κριτική και αμφισβήτηση των (θεωρητικών και υλικών) περιεχομένων και προϊόντων των σχολών αλλά και των καθηγητών μας. Από τα αντικείμενα των μαθημάτων τους και τις σχέσεις που αναπτύσσουν και αναπαράγουν, μέχρι τις "δουλειές" που αναλαμβάνουν τα εργαστήριά τους.

Φυσικά, ούτε ειδικοί είμαστε πάνω στα γνωστικά τους αντικείμενα, ούτε μιλάμε από κάποια επιστημονική σκοπιά. Έχουμε διαπιστώσει όμως, πως αν θέλουμε να βρούμε εχθρούς δεν χρειάζεται να ψάξουμε και πολύ μακριά. Λίγο να κοιτάξουμε με τι ασχολούνται οι καθηγητές μας εύκολα μπορούμε να τους φανταστούμε ντυμένους στο χακί και τα εργαστήρια τους σαν μικρογραφίες αστυνομικών παραρτημάτων.

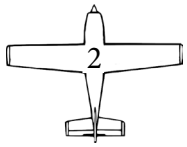

Ας το πιάσουμε απ' την αρχή

Κάθε καπιταλιστικό κράτος βρίσκεται σε σύγκρουση στο εσωτερικό και στο εξωτερικό. Στο εσωτερικό με την εργατική τάξη και τις αρνήσεις της και στο εξωτερικό στα πλαίσια των διακρατικών ανταγωνισμών που διεξάγονται σε πλανητικό επίπεδο και παίρνουν διάφορες μορφές. Μια τέτοια μορφή είναι και η (απειλή της) στρατιωτική(ς) σύρραξη(ς). Οι στρατιωτικές δαπάνες είναι πάγιο κομμάτι του κρατικού προϋπολογισμού και το ύψος τους εξαρτάται από τη γεωπολιτική θέση, την ισχύ και το σχεδιασμό κάθε κράτους. Σε αυτές τις δαπάνες εντάσσονται και η ανάπτυξη της τεχνολογίας και η παράγωγη γνώσης για στρατιωτική χρήση.

Σε περιόδους έντονων διακρατικών ανταγωνισμών και πολέμου έχουν επιτευχθεί τεχνολογικές καινοτομίες και επιστημονικές ανακαλύψεις, σε ένα πλαίσιο έκτακτης ανάγκης και στρατιωτικοποίησης της ζωής και της εργασίας. Ενδεικτικά παραδείγματα στα οποία το επιστημονικό δυναμικό μιας χώρας μετατράπηκε σε ξεκάθαρα στρατιωτικό προσωπικό και δούλεψε με την αντίστοιχη ένταση και πειθαρχία ως τέτοιο, είναι η ανάπτυξη της πυρηνικής τεχνολογίας στο Β'ΠΠ με αποκορύφωμα την ανακάλυψη και χρήση της ατομικής βόμβας με τη δημιουργία "πόλεων – φαντασμάτων" όπου το αμερικανικό κράτος μάντρωνε όσους δούλευαν σε αυτό τον τομέα. Επίσης, η βελτίωση διάφορων υπολογιστικών μεθόδων για όπλα μακρινού βεληνεκούς από μαθηματικούς, τα μοντέλα των οποίων αξιοποιήθηκαν αργότερα για την εφεύρεση του υπολογιστή. Αντίστοιχα παραδείγματα κατά τη διάρκεια του Β'ΠΠ και του ψυχρού πολέμου υπάρχουν στους τομείς της πληροφορικής, της κρυπτογραφίας, της πυραυλικής κλπ.

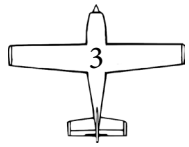

Η σύνδεση στρατού και πανεπιστημίου έχει αποκτήσει σταδιακά μόνιμο χαρακτήρα σε όλο και περισσότερα κράτη από το Β'ΠΠ και μετά. Αυτή η διαδικασία έχει δημιουργήσει τις αντίστοιχες σχέσεις και ομάδες συμφερόντων μεταξύ ακαδημαϊκών και στρατο-αστυνομικού συμπλέγματος, που οδήγησαν στην δημιουργία μόνιμων θυλάκων αυτού του συμπλέγματος εντός των πανεπιστημίων από τη μια, και στην σύγκρουση με το αντιπολεμικό κίνημα που άνθιζε σε αυτά από την άλλη. Επίσης έχει οδηγήσει στους αντίστοιχους τρόπους παραγωγής γνώσης, δηλαδή έρευνες με καθορισμένο περιεχόμενο και σκοπό από την εταιρία ή τον κρατικό οργανισμό που τη χρηματοδοτεί.

Φτάνοντας στο σήμερα

Με μια πρόχειρη ματιά στο σήμερα διαπιστώνουμε ότι αυτές οι ροές χρημάτων είναι κάτι πολύ ευρύτερο από αυτό που φαντάζεται αρχικά κάποιος και ότι σχεδόν κάθε γνωστικό πεδίο μπορεί να αξιοποιηθεί από το σύμπλεγμα της ασφάλειας. Για παράδειγμα το NATO χρηματοδοτεί γνωστικά αντικείμενα που περιλαμβάνουν από την αρχιτεκτονική και τις φυσικές επιστήμες, μέχρι την ιατρική και τις κοινωνικές επιστήμες. Μάλιστα τα στρατιωτικά επιτελεία ενσωματώνουν και αξιοποιούν γνώση που είχε παραχθεί σε διαφορετικό ιστορικό πλαίσιο και με σκοπούς και περιεχόμενα που δεν είχαν καμιά σχέση με τον πόλεμο. Ενδεικτικό παράδειγμα είναι η υιοθέτηση μεταδομιστικών θεωριών, εφαρμοσμένες στην πολεοδομία, τύπων όπως ο Debord και ο Deleuze.

Η μεταστροφή που συντελείται τα τελευταία χρόνια στο ελληνικό πανεπιστήμιο, αγνίζει όλα του τα κομμάτια και φυσικά τις σχέσεις που αυτό (ανα)παράγει. Πώς θα μπορούσε να αφήσει στην απ' έξω λοιπόν την κυριότερη ίσως αποστολή του, την παραγωγή τεχνολογίας και γνώσης για τ' αφεντικά;

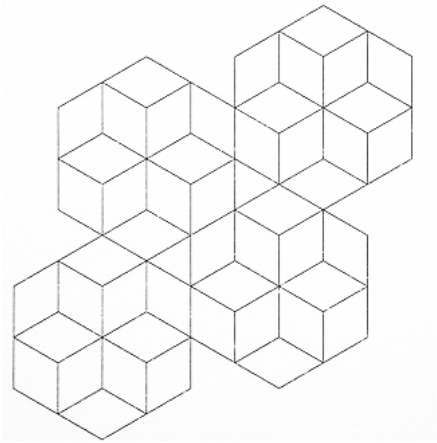

Όλα τριγύρω αλλάζουνε και όλα τα ίδια μένουν...

Η κατάρρευση της «αριστερής ηγεμονίας» της μεταπολίτευσης στην εκπαίδευση (κυρίως την τριτοβάθμια), έχει παρασύρει μαζί της πολλά περισσότερα από όσα φαίνονται με την πρώτη ματιά. Οι φιγούρες που αναδύονται από αυτήν τη συνθήκη, με ύφος νικητή (και το ξέρουν αυτό), έχουν ακόμη πολλά να μας πουν. Και είναι πολύ περισσότερα από τα αιτήματα των καριεριστών- φοιτητών για «ανοιχτές» και «καθαρές» σχολές και μερικούς άσπρους τοίχους. Είναι πολύ περισσότερα από εντατικοποιημένη εκπαίδευση, «νόμους- πλαίσια» και διαγραμμένους «αιώνιους».

Ακολουθώντας τις ροές χρημάτων, και κατευθυνόμενο από τις ανάγκες ενός καπιταλιστικού κράτους σε αναδιάρθρωση, το «δημόσιο» πανεπιστήμιο αναλαμβάνει projects όλο και πιο χωμένα στο βούρκο του βαθέος κράτους. Μαφιόζικα, πολεμικά/ μιλιταριστικά.

Εναρμονισμένα δηλαδή με την εποχή μας, την εποχή του Ξένιου Δία και των σύγχρονων στρατοπέδων συγκέντρωσης, των διαπομπεύσεων και των πογκρόμ σε οροθετικές και τοξικοεξαρτημένους. Την εποχή που το Αιγαίο έχει μετατραπεί σε νεκροταφείο χιλιάδων μεταναστών.

Οι καθηγητάδες μας λοιπόν, έχοντας αποβάλει πλέον τις όποιες «ηθικές» αναστολές τους και με νέους συμμάχους στο πλευρό τους (αστυνομίες/ στρατό/ μπάτσικα thinktank και κάθε λογής αφεντικά) έχουν παραγκωνίσει πια τις όποιες ανθρωπιστικές/ κοινωνικές τους μελέτες. Πλέον η επιχειρηματικότητα, η διαχείριση κρίσεων, η εγκληματολογία, η (αντι)μεταναστευτική πολιτική, ο πόλεμος είναι αυτά που πουλάνε, και η αριστολογία περί ουδετερότητας της επιστήμης δεν είναι ικανή δικαιολογία για να "κρυφτούν" οι βρωμοδουλειές τους.

Το παράδειγμα του Πολυτεχνείου

Συγκεκριμένα, στο πολυτεχνείο οι έρευνες με αποδέκτες μπάτσους και στρατό έχουν μακρά ιστορία. Αποτελώντας έναν από τους μεγαλύτερους τεχνολογικούς φορείς της χώρας, το για κάποιους «αγωνιστικό» και «δημοκρατικό» πολυτεχνείο κάνει ότι μπορεί για να δώσει τα φώτα του στα αφεντικά να πατήσουν πάνω μας μπας και βγουν από την κρίση τους. Στην πραγματικότητα, τα εργαστήρια και οι καθηγητές μας δεν έχουν δυσκολευτεί (και γιατί άλλωστε) να συνεργαστούν με τις βασικότερες εταιρίες «ασφάλειας» ώστε να κάνουν δουλειές για τους μπάτσους και την Frontex . Τα παραδείγματα πολλά, με τις ασπίδες των ματ και τις τουρμπίνες για το Ν.Α.Τ.Ο. να ξεχωρίζουν από το παρελθόν.

Τα τελευταία χρόνια, τα εργαστήρια του Πολυτεχνείου έχουν βαλθεί να αποτελέσουν έναν από τους βασικότερους συνεργάτες της Frontex, όσων αφορά την οχύρωση των ελληνικών συνόρων. Και προσπαθούν να το αποδείξουν αυτό με κάθε ευκαιρία, εκπονώντας διάφορα ερευνητικά προγράμματα (σε συνεργασία με εργαστήρια άλλων ιδρυμάτων, ιδιωτικές εταιρίες κλπ) για λογαριασμό της (κρυφά ή φανερά), ενταγμένα στο EUROSUR[1] και χρηματοδοτούμενα κυρίως από ευρωπαϊκά κονδύλια όπως το HORIZON 2020[2]. Απ' την μια είναι λογικό να αναλαμβάνει το "δημόσιο" πανεπιστήμιο κάθε λογής ερευνητικά, αφού με τόσους μεταπτυχιακούς να δουλεύουν στο τζάμπα αποφέρει μεγαλύτερο κέρδος για τ' αφεντικά, από την άλλη όμως οι επιλογές έχουν και τις συνέπειές τους.

"Ας κατασκευάσουμε το φράχτη στον Έβρο" λοιπόν...

Για να γίνουμε πιο συγκεκριμένοι, γύρω στο 2011 οι καθηγητές Ι. Βασιλείου, Σ. Κόλλιας και η ερευνητική τους ομάδα στους ηλεκτρολόγους αναλαμβάνουν να φέρουν εις πέρας έρευνα με τελικό αποδέκτη την Frontex, που αφορούσε στην κατασκευή θερμικών καμερών και μη επανδρωμένων τηλεκατευθυνόμενων αεροσκαφών με σκοπό την τοποθέτηση τους στα ελληνοτουρκικά σύνορα, στον φράχτη του 'Εβρου [3]. Οι κάμερες αυτές πέρα από το να εντοπίζουν μετανάστες στα σύνορα, μεταφέρουν την εικόνα σε πραγματικό χρόνο στα κεντρικά της αστυνομίας, στην Κατεχάκη[4].
Λίγο αργότερα, έρχονται στο πολυτεχνείο και συγκεκριμένα στο εργαστήριο φωτογραμμετρίας των τοπογράφων και κινητών ραδιοεπικοινωνιών των ηλεκτρολόγων τα ερευνητικά προγράμματα "ΠΟΣΕΙΔΩΝ" [5] και "jason" (με υπεύθυνους τους καθηγητές Α. και Ν.Δουλάμη, Α.Γεωργόπουλο, Χ.Ιωαννίδη και τους συνεργάτες τους) που στόχο έχουν την ανάπτυξη ολοκληρωμένων συστημάτων επιτήρησης των συνόρων για λογαριασμό (ανοιχτά αυτή τη φορά) του EUROSUR.

Αντιγράφοντας από τις επίσημες περιγραφές των προγραμμάτων:

"*Το έργο ΠΟΣΕΙΔΩΝ προτείνει την ανάπτυξη ενός ευφυούς, οικονομικού και βιώσιμου συστήματος επιτήρησης θαλασσίου χώρου με χρήση συστοιχιών καμερών και δικτύου αισθητήρων. Το σύστημα θα εντοπίζει, θα παρακολουθεί και θα εστιάζει σε πλωτά μέσα και επιβάτες, ακόμα και υπό συνθήκες χαμηλού φωτισμού, κυματισμού ή άλλες καιρικές συνθήκες, ενώ θα ειδοποιεί έγκαιρα και με πλήρη ασφάλεια τις αρχές. Επιπρόσθετα το χαμηλού κόστους σύστημα θα μπορεί να εγκαθίσταται ακόμα και στις πιο δύσβατες περιοχές.*"[6]

"Τ*ο έργο Jason επιχειρεί να ερευνήσει τεχνολογίες στο πεδίο του μηχανικού προκειμένου να υλοποιήσει ένα έξυπνο σύστημα που συνδυάζει δορυφορικά συστήματα, τεχνολογίες τηλεπικοινωνιών, αλγορίθμους φωτογραμμετρίας και εξαγωγή μετρήσεων από συλλογές εικόνων που λαμβάνονται από επίγειους και εναέριους δέκτες, προκειμένου να επιτύχει καλύτερη επίβλεψη των συνόρων. Το έργο θα ερευνήσει συστήματα επεξεργασίας κινουμένων εικόνων για τον εντοπισμό και την παρακολούθηση στόχων, αλγορίθμους εξαγωγής μετρήσεων για την καλύτερη ανάλυση των ψηφιακών δεδομένων, μεθόδους επεξεργασίας δορυφορικών δεδομένων, συστήματα ελέγχου και κατασκευής μη επανδρωμένων εναέριων μέσων, τεχνολογίες σύνθεσης από δεδομένα που προέρχονται από πολλούς και κατανεμημένους αισθητήρες, καθώς και συστήματα τηλεπικοινωνιών για τον καλύτερο συντονισμό και έλεγχο των αισθητήρων*"

(...) *Η ασφάλεια των συνόρων είναι ένα θέμα με μεγάλο ενδιαφέρον σε ευρωπαϊκό αλλά και παγκόσμιο επίπεδο. Ένα ευρωπαϊκό σύστημα επιτήρησης των συνόρων (EUROSUR) είναι στο στάδιο της προετοιμασίας για τη στήριξη των κρατών μελών στις προσπάθειές τους για τη μείωση του αριθμού των παράνομων μεταναστών που εισέρχο-*

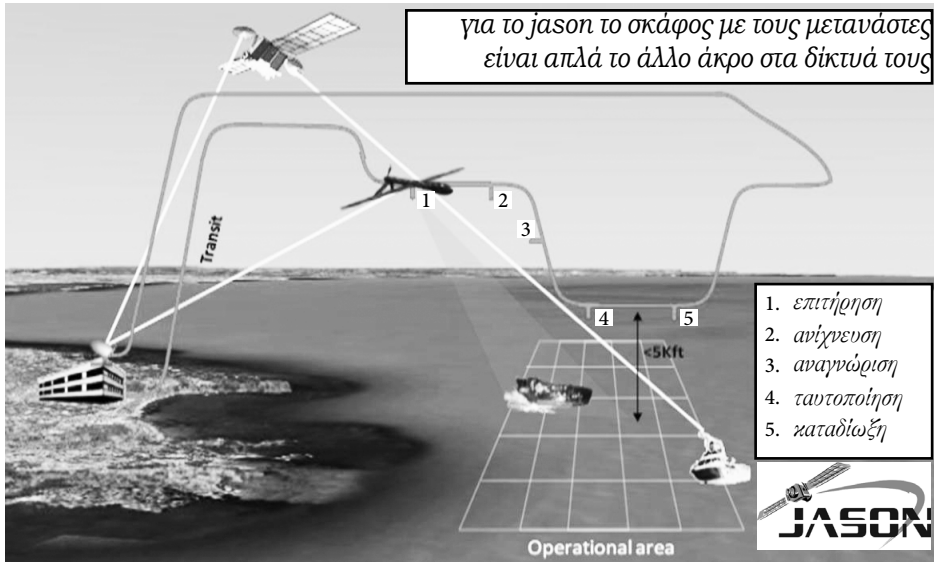

νται στην Ε.Ε. με τη βελτίωση της επίγνωσης της κατάστασης στα εξωτερικά σύνορα και την αύξηση της ικανότητας αντίδρασης των αρχών ελέγχου των συνόρων. Η Frontex ενισχύει τις επιχειρησιακές δραστηριότητες των κρατών μελών της ΕΕ στον τομέα της ασφάλειας των συνόρων, με απώτερο στόχο μια πανευρωπαϊκή ενιαία και ολοκληρωμένη αντιμετώπιση στο θέμα της συνοριακής εποπτείας."[7]

Ακόμη, και γιατί όσο ψάχνουμε τόσο επιβεβαιωνόμαστε πως το πολυτεχνείο είναι πολύ βαθιά χωμένο στις έρευνες για το βούρκο, το ερευνητικό πρόγραμμα "HCUAV – Hellenic Civil Unmanned Air Vehicle" που εκπονείται στο εργαστήριο αυτομάτου ελέγχου της σχολής μηχανολόγων και με υπεύθυνο τον καθηγητή Κ. Κυριακόπουλο, έχει αντικείμενο (ξανά) την ανάπτυξη (ελληνικού) μη επανδρωμένου αεροσκάφους με σκοπό την επιτήρηση (ξανά) των συνόρων.[8]

κάποιοι δεν είναι και τόσο "αθώοι" εδώ μέσα λοιπόν...

"*Και κάπως έτσι (με την συνδρομή των καθηγητών μας), οι θερμικές κάμερες και τα μη επανδρωμένα αεροσκάφη παρακολούθησης συνθέτουν σήμερα στον Έβρο και το Αιγαίο ένα οργουελικό τοπίο επιτήρησης και καταστολής μεταναστών. Οτιδήποτε εντοπίζουν οι κάμερες μεταφέρεται σε πραγματικό χρόνο στα κεντρικά της αστυνομίας και στη συνέχεια κινητοποιείτε η συνοριοφυλακή, ή αστυνομία και η Frontex προκειμένου να συλλάβουν νεκρό ή ζωντανό κάθε μετανάστη*"[9] που πιθανότατα καταλήξει σε κάποια Αμυγδαλέζα.

Με λίγα λόγια, εκεί που οι ακαδημαϊκοί βλέπουν ενδιαφέροντα πεδία για έρευνα (δηλαδή αρκετά λεφτά στην χρηματοδότηση της), από πίσω μπορεί να παίζονται χοντρά παιχνίδια, που δύσκολα γίνονται αντιληπτά από μας, και σίγουρα δεν έχουν σχέση με κάποια "αγάπη για την επιστήμη". Πόσο μάλλον όταν πίσω από αυτά κρύβονται αμυντικές βιομηχανίες (π.χ intracom στην περίπτωση του ερευνητικού στους μηχανολόγους), οπλικά συστήματα, ιδιωτικές εταιρίες παροχής εφαρμογών "ασφαλείας" (π.χ. SpaceHellas[10] που συμμετέχει στην υλοποίηση του "jason"), αστυνομίες (π.χ. αστυνομία Κύπρου στην περίπτωση του "ΠΩΣΕΙΔΩΝ") και στρατοί.

Έτσι, αντιλαμβανόμαστε πως το πανεπιστήμιο έχει διαστάσεις που δεν θα μπορούσαμε καν να διανοηθούμε, αν δεν ήμασταν λίγο υποψιασμένοι. Οι δουλειές που αυτό αναλαμβάνει να διεκπεραιώσει πολύ απλά μπορεί να αποτελούν κομμάτια κρατικών πολιτικών/στρατηγικών (όπως το "ΑΚΡΙΤΑΣ"[11] και το "Perseus"[12]) πολύ μακρυά από την καθημερινότητα κάποιου campus (αλλά κοντά σε αυτή των στρατοπέδων συγκέντρωσης μεταναστών). "Πολιτικές που εν τέλει δεν είναι άλλες από την θανατοπολιτική του ελληνικού κράτους-φρούριο. Την πολιτική της στρατιωτικής διαχείρισης της μετανάστευσης, της παρανομοποίησης και της συνεχούς εκμετάλλευσης των μεταναστών εργατών."

"*Βέλτιστος έλεγχος των συνόρων δεν σημαίνει τίποτα περισσότερο από την χαρτογράφηση των μεταναστευτικών ροών από το σύμπλεγμα της ασφάλειας, οι μετανάστες/τριες, εγκαταλελειμμένοι στο μεταίχμιο του Νόμου, μετατρέπονται, κατά την απόπειρα τους να περάσουν τα σύνορα, σε αντικείμενο διαπραγμάτευσης ανάμεσα στους λιμενόμπατσους- που ισορροπούν στα όρια της εφαρμογής του δόγματος της διακυβέρνησης σχετικά με το μεταναστευτικό και τις επιμέρους ανάγκες κομματιών της ελληνικής κοινωνίας για φτηνά εργατικά χέρια- και τις μαφίες που υπόσχονται το πέρασμα των συνόρων. Έτσι, οι τεχνολογίες ελέγχου των συνόρων οργανώνουν το περιβάλλον μέσα στο οποίο οι όροι της διαπραγμάτευσης θα απαιτούν ολοένα και μεγαλύτερα ποσά από τους μετανάστες/τριες.*

Παράλληλα, όμως, επιτελείται μια ταυτόχρονη κλιμάκωση των κινδύνων, είτε γιατί θα επιλέγονται πιο δύσκολα περάσματα, είτε γιατί οι λιμενόμπατσοι θα τους επαναπροωθούν με μεγαλύτερη ταχύτητα και ευκολία. Πάνω στην ζωή και τον θάνατο των μεταναστών/τριών, η κερδοφορία συναντά την εξόντωση, η μαφία συναντά τους μπάτσους και το πανεπιστήμιο τελικά επιχειρεί να οργανώσει, μέσω της παραγωγής των κατάλληλων τεχνολογιών, το περιβάλλον εντός του οποίου θα συντελείτε αυτή η διαδικασία"[13]

Μα τι στο καλό είναι αυτά τα drones;

"*Το πιο πρόσφατο πετράδι στο στέμμα του τεχνο-μιλιταρισμού είναι τα μη επανδρωμένα αεροπλάνα, τα drones*[14] *όπως αποκαλούνται: χωρίς πιλότο και τηλεκατευθυνόμενα ενίοτε από διηπειρωτικές αποστάσεις, οπλισμένα με πυραύλους ανάλογα με τον τύπο και την αποστολή τους, εφοδιασμένα με πλήθος αισθητήρων που λαμβάνουν και μεταδίδουν τεράστιο όγκο εικόνων (σταθερών και κινούμενων), θερμικών απεικονίσεων και άλλων δεδομένων από την περιοχή της έρευνας. Με λίγα λόγια είναι μια από τις πιο εξελιγμένες τεχνολογικά εκδόσεις του «θανάτου από ψηλά», που έχει αποκτήσει μεγάλη σημασία λόγω και της μαζικής χρήσης drones στον «πόλεμο ενάντια στην τρομοκρατία»…*

…Τα drones είναι ιπτάμενες πανοπτικές μηχανές: παρακολουθούν (ή τουλάχιστον αυτό πρέπει να πιστεύουν οι εχθροί) τις ζώνες ενδιαφέροντος, σαρώνοντας το έδαφος με τους αισθητήρες τους και δολοφονούν «επιλεκτικά και χειρουργικά» (ή έτσι θέλουν να πιστεύουν στον ανεπτυγμένο κόσμο) με τους πυραύλους τους, τους «τρομοκράτες»."[15]

Με πλεονεκτήματα (συγκριτικά με τα συμβατικά αεροσκάφη) το μειωμένο κόστος κατασκευής και χρήσης, τη δυνατότητα χειρισμού τους από μεγάλη απόσταση, τις περισσότερες ώρες πτήσης (έως 30-40 ώρες!), το ότι είναι αθόρυβα και δύσκολο να εντοπιστούν μέσω ραντάρ, αλλά και οι μηδαμινές απώλειες πιλότων (κάνοντας έτσι τις πολεμικές επιχειρήσεις πολύ πιο εύκολα διαχειρίσιμες στο εσωτερικό της εκάστοτε χώρας), ήταν αναμενόμενο να προκαλέσουν το ενδιαφέρον στρατών από όλο τον κόσμο θέτοντας σε άλλη βάση τους όρους διεξαγωγής των σύγχρονων πολέμων (αλλά και κάνοντάς τους να μοιάζουν περισσότερο με video games). Έτσι, τα drones έχουν γίνει ο καλύτερος φίλος του Αμερικανικού στρατού στις "επιχειρήσεις" του στην ανατολή. "*Στο Πακιστάν μόνο, έχουν γίνει από το 2004 πάνω από 360 επιθέσεις, με τουλάχιστον 2.330 νεκρούς. Το Ισραήλ, επίσης, χρησιμοποιεί εξίσου συχνά drones για να κατασκοπεύει,να μελετά και να ειδοποιεί για κινήσεις της Χεζμπολά στο Λίβανο και της Χαμάς στη λωρίδα της Γάζας.*"[16]

Φυσικά, ο ελληνικός στρατός δεν θα μπορούσε να μείνει στην απ' έξω. Ήδη είναι εξοπλισμένος με drones εδώ και χρόνια (τέτοιο ήταν αυτό πού κατέπεσε την ώρα που παρακολουθούσε τους δραπέτες από τις φύλακές Τρικάλων το 2013).

Με βασικό χαρακτηριστικό τους την επιτήρηση και τον έλεγχο από ψηλά, ήταν θέμα χρόνου η μεταφορά των πτήσεων τους από τα πεδία των μαχών, στα σύνορα (βλέπε τα ερευνητικά παραπάνω) αλλά και στον αστικό

κουνούπι drone

ιστό. Όλο και περισσότερες πολιτείες της Αμερικής και της Ευρώπης, εν μέσω "αντιτρομοκρατικής υστερίας" και στο όνομα της "εσωτερικής ασφάλειας" έχουν καταστήσει τα drones σύγχρονους/ μηχανικούς "βοηθούς" της αστυνομίας, με αντικείμενο από την επιτήρηση και την καταστολή διαδηλώσεων, μέχρι τον εντοπισμό των γκραφιτάδων[17]. Ενδεικτικά, και για να αντιληφθούμε το εύρος των δυνατοτήτων τους, μπορούν να εξοπλιστούν με pepper-spray και πλαστικές σφαίρες, ενώ στο στάδιο της έρευνας είναι και η δημιουργία ενός κατασκοπευτικού drone, με μορφή και μέγεθος κουνουπιού που διαθέτει κάμερα και μικρόφωνο και έχει τη δυνατότητα να πάρει δείγμα DNA.
Η ελληνική αστυνομία έχει ενδιαφερθεί για την αγορά drone, ήδη από το 2011 (με αφορμή τις διαδηλώσεις), με σκοπό να χρησιμοποιηθούν για τη φύλαξη των συνόρων αλλά και σε "αντιτρομοκρατικές" επιχειρήσεις εντός του αστικού ιστού. Θέμα χρόνου είναι να πετάξουν και πάνω από τα κεφάλια μας, καθώς η αγορά τους είναι σε τελικό στάδιο.[18]

Βέβαια, οι εφαρμογές και οι χρήσεις τους έχουν ξεπεράσει κατά πολύ τους πολεμικούς και κατασκοπευτικούς σκοπούς. Η παράδοση δεμάτων, η λήψη αεροφωτογραφιών, οι εφαρμογές στην κτηνοτροφία (drones τσοπάνηδες) αλλά και για διασκέδαση είναι μόνο μερικά πεδία εφαρμογής τους, ώστε σιγά σιγά θα συνηθίζουμε όλο και περισσότερο την ύπαρξη του παράξενου πτηνού.

Πώς τέτοιου είδους “επιτεύγματα” συνδράμουν στους σύγχρονους πολέμους;

Μια μικρή ιστορική αναδρομή (πως φτάσαμε ως εδώ)

Οι τεχνολογίες πολέμου που περιγράφονται σ’ αυτή εδώ την εισήγηση δεν ήρθαν ουρανοκατέβατες στα κεφάλια των στρατιωτικών επιτελείων, δηλαδή ως κάθετες τομές στην ιστορική εξέλιξη. Κουβαλάνε από πίσω τους λογικές στρατιωτικών δογμάτων οι οποίες: έχουν αναπροσαρμοστεί στη σύγχρονη ιστορική συνθήκη, παράγουν τη κυρίαρχη θεωρητική βάση των τρόπων των μέσων και των τεχνολογιών με τις οποίες διεξάγεται ο πόλεμος σήμερα. Εμείς εδώ θα ξεκινήσουμε την αφήγηση μας από τα τέλη του Β’ παγκοσμίου πολέμου, ο πρώτος πόλεμος κατά τον οποίον οι απώλειες αμάχων ξεπερνάνε αυτές των στρατιωτών. Χωρίς τον επιστημονικό και τεχνολογικό εμπλουτισμό των στρατιωτικών ερευνών δεν θα ήταν δυνατή η ύπαρξη της ατομικής βόμβας αλλά και των καταστροφικών συνεπειών της.

Μετά το τέλος του Β’ΠΠ ο Ψυχρός πόλεμος ανάμεσα στις δύο υπερδυνάμεις του τότε κόσμου έφερε στην επιφάνεια το αδιέξοδο στη χρήση πυρηνικών τεχνολογιών. Οι κοινωνίες (δυτικές και μη) δεν μπορούσαν να υποστηρίξουν μία δεύτερη Χιροσίμα, αφού η φρικαλεότητα και η βαρβαρότητα των αποτελεσμάτων της είχαν γίνει παγκοσμίως γνωστές. Έτσι οι στρατοί των ΕΣΣΔ και ΗΠΑ έφτασαν στο σημείο της λεγόμενης πυρηνικής καθήλωσης. Η χρήση πυρηνικών από τη μία πλευρά και η ενδεχόμενη απάντηση της από την άλλη θα μπορούσε να σημαίνει παγκόσμια καταστροφή. Τα αντιπυρηνικά, αντιπολεμικά κινήματα της περιόδου ’60 και ’70 σε Αμερική και Ευρώπη έκαναν απολύτως σαφές στις κυβερνήσεις τους ότι τα μέτωπα που είχαν να αντιμετωπίσουν θα ήταν δύο, τόσο στο εξωτερικό όσο και στο εσωτερικό των κοινωνιών τους. Ο ασύμμετρος πόλεμος στο Βιετνάμ έκανε φανερή αυτή τη συνθήκη στο μεγαλύτερο βαθμό της. Αρνήσεις κατάταξης από μεγάλο ποσοστό νεολαίων, εμφάνιση πολύ δυναμικών ακροαριστερών και αντιρατσιστικών οργανώσεων όπως οι Μαύροι Πάνθηρες και οι Weather Underground, κατακραυγή για τις θηριωδίες στο Βιετνάμ και εν τέλει βατερλό για τον πάνοπλο αμερικάνικο στρατό μετά από έναν πολυετή πόλεμο με μεγάλες απώλειες.

Αυτό που έμελλε να καταλάβουν οι Αμερικάνοι επιτελειάρχες ήταν πως οι τρόποι και τα μέσα διεξαγωγής του πολέμου έπρεπε να μετασχηματιστούν ριζικά. Οι μεγάλοι και δυσκίνητοι εξοπλισμοί βαριάς βιομηχανίας, ο μεγάλος αριθμός στρατιωτών στο πεδίο μάχης, άρα

και απωλειών σε αντιπαράθεση με αντάρτικους στρατούς ελλιπούς οργάνωσης, στρατιωτικής τεχνολογίας και αριθμών, ήταν χωρίς επιτυχία στο τέλος. Χρειαζόντουσαν μια πιο μελετημένη τεχνική στο τρόπο διεξαγωγής του πολέμου χωρίς μεγάλες απώλειες και ακόμα χωρίς τη χρήση πυρηνικών. Έτσι κάπως στις αρχές του ’70 έγινε αυτό που ονομάστηκε “Επανάσταση στα στρατιωτικά θέματα” (R.M.A.). Σύμφωνα με το στρατιωτικό δόγμα R.M.A. θα έπρεπε να γίνει στροφή σε συμβατικά όπλα με μεγαλύτερη ακρίβεια τα οποία θα μπορούσαν να επιχειρήσουν από αρκετά μεγάλη απόσταση. Αυτό θα είχε ως συνέπεια τη μείωση των απωλειών σε ανθρώπινο δυναμικό, την ευελιξία του στρατού και τη πιο στοχευμένη εξολόθρευση των αντιπάλων. Τελικά η λογική της RMA μαζί με την ανάπτυξη της πληροφορικής και της εξάπλωση του ίντερνετ δημιούργησαν ένα παγκόσμιο δίκτυο μεταφοράς γνώσης σχετικά με στρατιωτικές τεχνολογίες που καθιέρωσαν τους συμμαχικούς στρατούς της δύσης σε υπερδυνάμεις απομονώνοντας το αντίπαλο δέος της ΕΣΣΔ. Το επόμενο εξίσου βολικό συμπέρασμα που οδηγήθηκαν τα δυτικά κράτη ήταν πως πλέον μπορούσαν να διεξάγουν πολέμους ,τους οποίους δεν ήταν ανάγκη να τους προφέρουν με το όνομα τους (άλλα να βαπτίζονται ανθρωπιστικές επεμβάσεις του ΟΗΕ) και οι οποίοι ήταν χωρίς απώλειες (πόλεμος του Κόλπου όπου ενώ οι απώλειες προβλέπονταν σε χιλιάδες για τη συμμαχία της δύσης τελικά ήταν σχεδόν μηδενικές.)

Αν κοιτάξει κάποιος λίγο πιο προσεχτικά τα μέσα και τα όπλα των σύγχρονων στρατών θα παρατηρήσει τη σημασία των δορυφορικών συστημάτων παρακολούθησης των τεχνολογιών επιτήρησης και των όπλων μεγάλης ακρίβειας που έχουν στην κατοχή τους. Συνεπώς είναι φανερή η μηχανοποίηση των μέσων του πολέμου και η μετατροπή του στρατιώτη από κομάντο σεβίντεogamer. Εδώ συμβαίνει το εξής παράδοξο. Ενώ η ασφάλεια των στρατιωτών είναι πιο θωρακισμένη από ποτέ, αφού έχουν στα χέρια τους όπλα τέτοιας ακρίβειας ώστε οι επιχειρήσεις που πραγματοποιούνται μπορούν να γίνουν πολύ πιο στοχευμένες, ο θάνατος των αμάχων συνεχίζεται να αυξάνει ραγδαία.

Οι πόλεις ως πεδία πολέμου

Εκτός από τα μέσα έχει ενδιαφέρον η αλλαγή του πεδίου μάχης το οποίο προσαρμόζεται στις ανάγκες των σύγχρονων ασύμμετρων πολέμων. Στις στρατιωτικές εκθέσεις καραβανάδων οι πόλεις φωτογραφίζονται ως το πεδίο στο οποίο διεξάγονται και θα διεξά-

όταν η πόλη από ψηλά γίνεται μέρος των γραφικών κάποιου video game

γονται οι μελλοντικοί πόλεμοι. Πέρα από την αυξανόμενη διεθνή αστικοποίηση ο κύριος λόγος είναι ότι η ανάπτυξη της στρατιωτικής τεχνολογίας είναι μια κούρσα που δεν μπορούν να ακολουθήσουν όλοι και οδηγεί στη δημιουργία στρατών διαφορετικών ταχυτήτων. Για να μετριάσουν κάπως αυτή την αδυναμία τους, οι πιο αδύναμοι στρατοί, αποτραβιούνται μέσα στις πόλεις όπου λόγω χαώδους δόμησης, ύπαρξης αμάχων και μνημείων, τα όπλα μακρινού βεληνεκούς και τα συστήματα εντοπισμού των αντιπάλων γίνονται δύσκολα χρησιμοποιήσιμα. Αντίστοιχη τακτική έχουν ακολουθήσει οι Τσετσένοι ενάντια στη Ρωσία και η παλαιστινιακή αντίσταση στους καταυλισμούς ενάντια στο Ισραήλ. Για αυτό το λόγο όλα αυτά τα κράτη εκπαιδεύουν και εξοπλίζουν μονάδες ικανές να επιχειρούν και να ελέγχουν το αστικό πεδίο, μια διαδικασία που κλείνει το μάτι και στο εσωτερικό τους.

Εδώ παρατηρείται μια ενδιαφέρουσα αντίθεση. Αμερικανοί καραβανάδες εμφανίζονται επιφυλακτικοί ως προς τις στρατιωτικές επιχειρήσεις σε πόλεις διότι λόγω της πολυπλοκότητάς τους δεν μπορούν να εξασφαλίσουν ότι το ποσοστό απωλειών τους δε θα ξεπεράσει το κοινωνικά αποδεκτό. Ζητάνε συνεπώς την ανάπτυξη στρατιωτικών τεχνολογιών και χωρικών/γεωγραφικών θεωριών προσαρμοσμένων στο αστικό πεδίο έτσι ώστε να μειώσουν τις απώλειες τους και να αποφύγουν την αντίδραση της κοινής γνώμης σε μια κοινωνία η οποία, όπως και οι περισσότερες δυτικές κοινωνίες όπου επικράτησε η κυριαρχία του ατόμου, έχει αποξενωθεί από το στρατό και τον πόλεμο και δεν μπορεί να δεχτεί τη θυσία των παιδιών της για την "πατρίδα". Αντίθετα στο Ισραήλ όπου επικρατεί μια διαφορετική κατάσταση και μια σύνδεση της κοινωνίας με το στρατό οι εκεί καραβανάδες δεν έχουν τέτοιες ανησυχίες.

Τα όρια μεταξύ στρατού και αστυνομίας σταδιακά γίνονται δυσδιάκριτα. Από το χάσμα που χώριζε τη φιγούρα του χωροφύλακα και

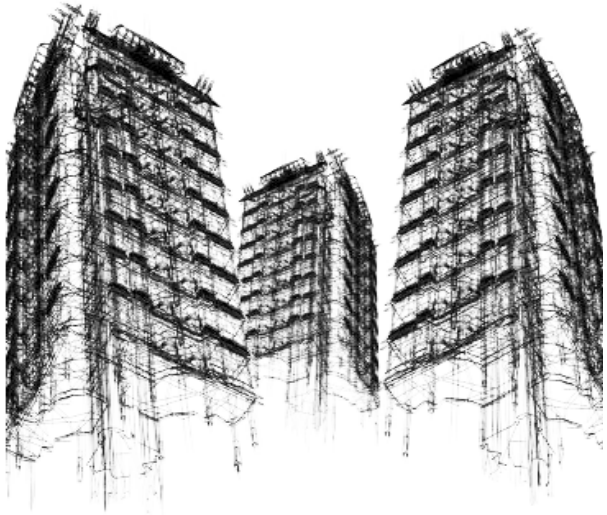

του φαντάρου έχουμε περάσει σε δύο μηχανισμούς που αλληλοδιαπλέκονται και αλληλοτροφοδοτούνται σε διάφορα πεδία. Από τη μία η εκπαίδευση και η χρήση στρατιωτικών μονάδων για καταστολή ταραχών και αστυνόμευση πόλεων, τόσο στο εξωτερικό με το πρόσχημα ανθρωπιστικών επεμβάσεων αλλά και στο εσωτερικό. Οι εικόνες τεθωρακισμένων και πάνοπλων αστακών στις δυτικές μητροπόλεις είτε για καταστολή ταραχών(Βαλτιμόρη) είτε στα πλαίσια του "πολέμου ενάντια στην τρομοκρατία" (Βοστώνη, Παρίσι κ.α.)είτε ακόμα με τη μορφή καθημερινών περιπολιών στρατιωτικών οχημάτων (βλ Ιταλία) είναι εικόνες από το πολύ σύγχρονο παρελθόν και από το ζοφερό μέλλον.

Από την άλλη η αστυνομία αποκτά όλο και μεγαλύτερα κομμάτια ο εξοπλισμός και η δράση των οποίων παραπέμπουν σε μονάδες που συμμετέχουν σε πόλεμο. Ενδεικτικός είναι ο λόγος του Χρυσοχοΐδη γύρω από την αστυνομία και τον πόλεμο ενάντια στο έγκλημα ο οποίος εγκαινίασε ένα δόγμα όπου οι πόλεις αναγνωρίζονται ως εμπόλεμο πεδίο και οι μπάτσοι ως πολεμιστές που πρέπει να είναι έτοιμοι να ανοίξουν πυρ αδιαφορώντας για την ύπαρξη παράπλευρων απωλειών. Τέλος τεχνολογίες και θεωρίες που αρχικά αφορούσαν για παράδειγμα το διακρατικό πόλεμο αποκτούν χρήση και στο εσωτερικό των κρατών. Ενδεικτικό παράδειγμα είναι η χρήση των μη επανδρωμένων αεροσκαφών στον πόλεμο, στα σύνορα όσο και στο εσωτερικό για καταστολή διαδηλώσεων και παρακολούθηση.

Για τους μετανάστες ο πόλεμος δεν σταματά στις χώρες τους

(Ή αλλιώς η πολιτική του ελληνικού κράτους ενάντια στους μετανάστες)

Η Ελλάδα αποτελεί ένα δεύτερο μέτωπο του πολέμου. Εκείνου του πολέμου που τα δυτικά κράτη διεξάγουν χρόνια τώρα στις περιοχές της κεντρικής Ασίας, της Μέσης Ανατολής και της Αφρικής. Εκείνου του πολέμου που περιλαμβάνει «σφαίρες επιρροής», καταστροφή φυσικού πλούτου, «αντιτρομοκρατικές» και αντιμουσουλμανικές εκστρατείες και πολιτική - οικονομική υποστήριξη εμφύλιων μαχών. Εκείνου του πολέμου που εξαπλώνεται, συγκρούεται και τον απασχολεί πάρα πολύ η διαχείριση των «απόνερων» του, δηλαδή των μαζικών μεταναστευτικών ροών που δημιουργεί ο ίδιος. Και η Ελλάδα έχει να παίξει ένα σημαντικό χαρτί σε αυτή τη διαχείριση. Αυτό της γεωπολιτικής της θέσης. Αποτελώντας ουσιαστικά το νοτιανατολικό άκρο της λεγόμενης Ευρώπης-φρούριο και άρα και το πρώτο σημείο άφιξης τέτοιων ροών μπορεί να διαπραγματεύεται, μπορεί να συμμαχεί και το πιο βασικό μπορεί να επωφελείται. Οικονομικά, στρατηγικά, πολιτικά. Μιάς και είναι στο δικό της χέρι πώς θα διαχειριστεί αυτούς τους πληθυσμούς, πώς θα τους εκμεταλλευτεί προς όφελος ολόκληρης της Δύσης, πόσο ή πού θα τους κρατήσει αλλά και πώς θα τους εξοντώσει.

Πόλεμος στα σύνορα

Η ενίσχυση της επιτήρησης στα σύνορα (που προωθείται και από τα ερευνητικά που αναφέραμε παραπάνω), τόσο στη στεριά, υψώνοντας φράχτες με αισθητήρες και θερμικές κάμερες, αλλά ακόμα και με τυχαίες εκπυρσοκροτήσεις και τοποθέτηση ναρκών σε μεγάλη έκταση, όσο και στη θάλασσα με μη επανδρωμένα αεροσκάφη, δορυφόρους, βίαιες επαναπροωθήσεις και εγκατάλειψη μεταναστών μεσοπέλαγα συνθέτει ένα σκηνικό βίας και θανάτου στα σύνορα. Στα σύνορα με το νεφελώδες νομικό τους πεδίο, όπου η ελληνική (αντι)μεταναστευτική πολιτική συναντά την ευρωπαϊκή καθιστώντας την επιβίωση ενός μετανάστη κατά το πέρασμά του στην Ευρώπη απλά προϊόν τύχης. Ακόμα και να περάσει όμως ξέρει πως ανά πάσα στιγμή μπορεί να απελαθεί και να αναγκαστεί να το ξαναυποστεί.

Φυσικά, αυτό δεν είναι αποσπασματική δουλειά κάποιων δουλεμπόρων, όπως το περιγράφουν τα καθεστωτικά μίντια αλλά πρόκειται για δουλειά με πολλά κουμάντα από πίσω. Κι η Ελλάδα (με αριστερά ή όχι) γνωρίζοντάς το καλά, τοεκμεταλλεύεται στο έπακρο. Γιατί προκειμένου να σταθεί δυναμικά στους σύγχρονους διακρατικούς ανταγωνισμούς, προκειμένου να μπει στο παιχνίδι

τα κέντρα και οι σταθμοί της frontex

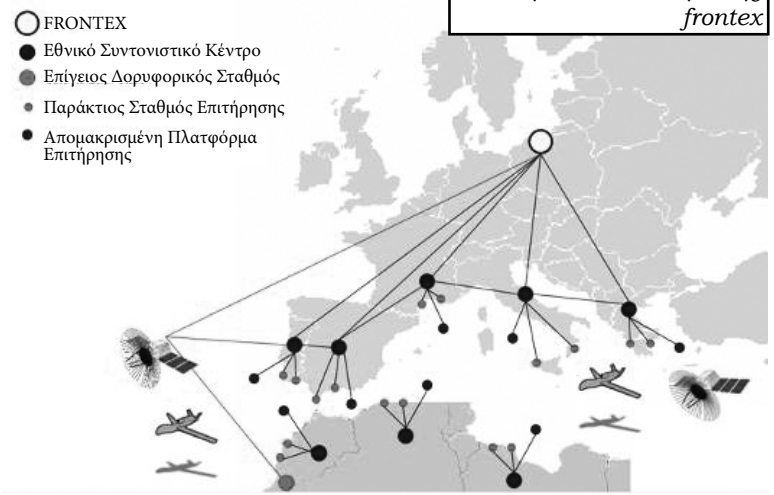

της μοιρασιάς του χάρτη, προκειμένου να υποδεχθεί με επικερδή και ωφέλιμο για αυτήν τρόπο αυτές τις ροές θα κάνει ότι περνάει από το χέρι της.

Και ο πόλεμος συνεχίζεται στο εσωτερικό των πόλεων (ή αλλιώς "Ξένιος Δίας")

Δεν λέμε φυσικά για τον φιλόξενο αρχαίο θεό, αλλά για τον τιμωρό προστάτη της δημόσιας τάξης και της ασφάλειας. Ο Ξένιος Δίας αποτελεί την κρατική μηχανή μαζικών προσαγωγών μεταναστών στο κέντρο, μετατρέποντας την παρουσία τους στο δημόσιο χώρο σε ένα επικίνδυνο παιχνίδι επιβίωσης. Ο πόλεμος δηλαδή που σημαδεύει τους μετανάστες δεν σταματάει στα σύνορα. Επεκτείνεται και στο κέντρο της μητρόπολης, ποινικοποιώντας την κυκλοφορία των μεταναστών-εργατών. Είναι εν τέλει, μια ρατσιστική και ολοκληρωτική μεταχείριση, που στόχο έχει τον εκφοβισμό των «από κάτω» και την καθημερινή στοχοποίηση του μετανάστη ως έναν εσωτερικό εχθρό και εγκληματία που χρήζει αντιμετώπισης και δικαιολογημένα από άποψη καταστολής θα πάθει όσα πάθει. Δηλαδή πιθανότατα θα καταλήξει σε κάποιο "στρατόπεδο συγκέντρωσης" ή στα υπόγεια κάποιου Α.Τ.

Στρατόπεδα συγκέντρωσης μεταναστών

Τα στρατόπεδα συγκέντρωσης αποτελούν την πιο κραυγαλέα κατάσταση εξαίρεσης. Εκεί στοιβάζονται μετανάστες για αόριστο χρονικό διάστημα χωρίς να έχουν διαπράξει κανένα απολύτως αδίκημα, σε άθλιες συνθήκες (π.χ. κοντέινερ), χωρίς καν την

οι είσοδοι στην Ευρώπη σύμφωνα με την frontex (Φεβ 2014), ή αλλιώς όταν οι μετανάστες γίνονται αριθμοί

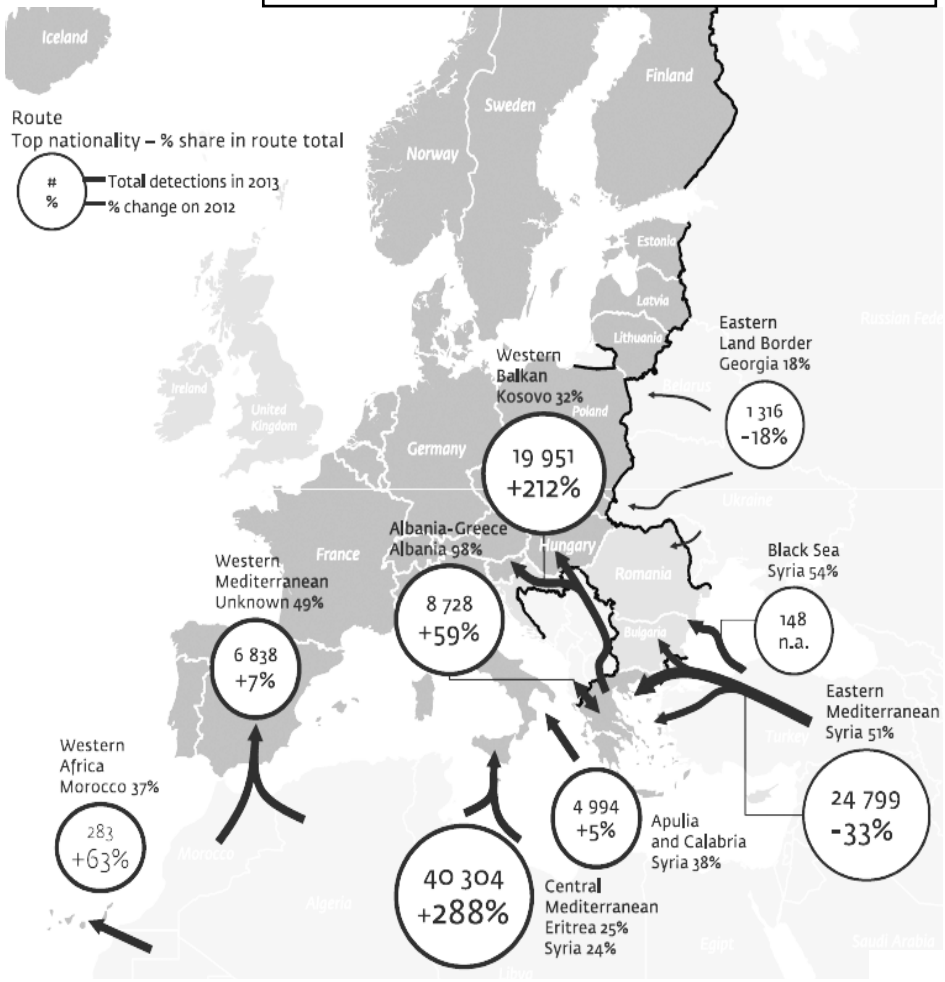

ύπαρξη κάποιας σωφρονιστικής νομοθεσίας, κι αυτό απλά γιατί υπάρχουν. Γιατί έφυγαν από μια εμπόλεμη ζώνη προκειμένου να εισέλθουν σε μια άλλη. Για εμάς είναι ξεκάθαρο πωςτα στρατόπεδα συγκέντρωσης στην προκειμένη καπιταλιστική φάση ήρθαν να αποθηκεύσουν το περισσευούμενο εργατικό δυναμικό, τις ζωές που κρίθηκαν ανάξιες να βιωθούν, να σπείρουν τον φόβο και να υποτιμήσουν, υλικά και ψυχικά, τους μέσα και τους έξω.

Αντί επιλόγου

Όλα αυτά βέβαια για να καταστούν δυνατά θα πρέπει να έχουν το δικό τους πλαίσιο λόγου. Αυτό το πλαίσιο λοιπόν πρέπει να μπορεί να συγκεράσει τη βίαιη και κυνική γλώσσα της άκρας-δεξιάς ενάντια στους μετανάστες και τις ανθρωπιστικές ευαίσθητες φωνές που κάνουνε συνεχώς λόγο για ανθρώπινα, προσωπικά κυρίως, δράματα και πόλεμοι οι οποίοι αναφέρονται λίγο πολύ ως φυσικές καταστροφές και όχι ως αυτό που είναι, δηλαδή η καταστροφική λειτουργία του καπιταλισμού. Το εργαλείο βέβαια που χρησιμοποιούν και οι δυο αντιμετωπίσεις είναι κοινό: στατιστικές, διαγράμματα, ποσοστώσεις. Στην ορθολογική γλώσσα των τεχνοκρατών στα «real politiks» οι μετανάστες/ριες είναι μια μαθηματική μεταβλητή, το εύρος και τα όρια της οποίας θα πρέπει να επιτηρούνται συνεχώς, να μην αποκλίνουν απ' τα επιθυμητά και σ' αυτό συναινούν όλοι. Είτε στρατόκαυλοι δεξιοί φασίστες, είτε ευαίσθητοι ανθρωπιστές. Είναι η ίδια γλώσσα που αναφέρεται συνεχώς στον έλεγχο των μεταναστευτικών ροών λες και δε μιλάει για ανθρώπους αλλά για κάποιο ρευστό που κινδυνεύει από υπερχείλιση. Είναι ακριβώς αυτή η πολεμική γλώσσα που απανθρωποποιεί, βλέπει νούμερα, διαιρεί σε πρόσφυγες και μη, διαλέγει τους τρόπους που θα διαχειρίζεται και στο τέλος θα θανατώνει αυτούς/ές που περισσεύουν. Αυτά τα καθίκια λοιπόν, δεξιά και αριστερά, έχουνε βρει τους τρόπους και τα μέσα με τα οποία κάθε πόλεμος όπου κι αν διεξάγεται και κάθε θάνατος μετανάστη θα είναι κερδοφόρος γι' αυτούς. Εμείς από την άλλη θα πρέπει να ξαναβρούμε τους τρόπους με τους οποίους θα οργανωθούμε για να περάσουμε από πάνω τους,

είτε αυτό προϋποθέτει αντιπαράθεση με τους συντηρητικούς/ρατσιστές "συμφοιτητές" μας, είτε εναντίωση με τον λόγο και τα έργα των καθηγητών μας. Και για να γίνουμε πιο σαφείς, θα κάνουμε ό,τι περνά από το χέρι μας για να σταθούμε εμπόδιο απέναντί τους, να σαμποτάρουμε τις βρωμοδουλειές τους και να κάνουμε το ΕΜΠ μια επικίνδυνη επένδυση για τ' αφεντικά.

Σχόλια/Πηγές

1. *Το «Ευρωπαϊκό Σύστημα Επιτήρησης Εξωτερικών Συνόρων» (EUROSUR) έχει σχεδιαστεί για την παρακολούθηση, ανίχνευση, εντοπισμό, πρόληψη και αναχαίτιση της διέλευσης μεταναστών από τα ευρωπαϊκά σύνορα. Έτσι, οποιοδήποτε κράτος μέλος με χερσαία ή θαλάσσια σύνορα θα δημιουργεί ένα ηλεκτρονικό κέντρο πληροφοριών που θα επικοινωνεί απευθείας με τα υπόλοιπα εθνικά κέντρα και την Frontex. Το βελληνεκές του EUROSUR φτάνει μακριά από τα σύνορα της Ε.Ε. και περιλαμβάνει την επιτήρηση της ανοιχτής θάλασσας, μέχρι τις ακτές και τα λιμάνια της Βόρειας Αφρικής. Με λίγα λόγια το EUROSUR διευκολύνει τη δουλειά της Frontex και συστηματοποιεί τη θαλάσσια λειτουργία της.*

2 . *το HORIZON 2020 (ξεκίνησε η εφαρμογή το 2014) είναι ένα πρόγραμμα χρηματοδότησης της ευρωπαϊκής έρευνας. Τα χρήματα που διαθέτει το συγκεκριμένο πρόγραμμα για έρευνα στον τομέα της ασφάλειας των συνόρων είναι λίγο περισσότερα από 4 δισεκατομμύρια ευρώ. Σε αντίθεση με τα παλαιότερα προγράμματα, φαίνεται να δίνει προτεραιότητα στην καινοτομία που θα ενισχύει την Ε.Ε και θα εξασφαλίζει την ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας.*

3. *γεγονός που φαίνεται να χαροποίησε ιδιαίτερα την Πανελλήνια Ένωση Διπλωματούχων Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων, αφού δεσμεύθηκε να "θέσει όλα τα μέλη της στις υπηρεσίες της Πολιτείας για την κατασκευή του καθώς επίσης και την επισκευή των στρατοπέδων για να "φιλοξενήσουν" μετανάστες.*

Τ.Ε.Ε. ενημερωτικό δελτίο, τεύχος 2618, "Θα κατασκευάσουμε τον φράχτη στον "Εβρο".

4. *Η επιχείρηση Poseidon είναι η μεγαλύτερη που έχει συντονίσει ποτέ η Frontex και διεξάγεται τόσο στα θαλάσσια ελληνοτουρκικά σύνορα όσο και στα χερσαία ελληνοαλβανικά, ελληνοβουλγαρικά και ελληνοτουρκικά.*
(http://www.mfa.gr/exoteriki-politiki/i-ellada-stin-ee/europaikos-horos-dikaiosinis-eleutherias-kai-asfaleias.html?page=5)

5. *www.kathimerini.gr/778815/article/epikairothta/ellada/o-evros-den-einai-pia-3efrago-ampeli*

6. *από το site του εργαστηρίου φωτογραμμετρίας*

7. *από το www.jason-project.gr*

8. *από το http://www.hcuav.gr*

10. *από την μπροσούρα του στεκιού "ποιος είπε πως το δημόσιο πανεπιστήμιο δεν παράγει έρευνα"*

11. *www.acritas.gr*

12.*http://www.kathimerini.gr/788152/article/epikairothta/ellada/paroysiasthke-to-ereynhtiko-ergo-perseus-gia-th-8alassia-epithrhsh*

13. *από την προκήρυξη για τα ερευνητικά jason+poseidon, διαρρήκτες της φοιτητικής κουλτούρας*

14. *μετά τα γεγονότα της 11ης Σεπτέμβρη του 2001, η ασφάλεια έγινε προτεραιότητα τόσο για την ανάπτυξη της αμερικανικής αμυντικής βιομηχανίας, όσο και για τα ερευνητικό προγράμματα της Ευρώπης. Έτσι, (γύρω στο 2002) τα drones ήρθαν σαν φυσικό επακόλουθο για χρήση στον αστικό εναέριο χώρο και συνέβαλαν στην ενίσχυση του ανταγωνισμού πάνω στις στρατιωτικές τεχνολογίες της Ευρώπης απέναντι στην Αμερική.*
(http://www.statewatch.org/news/2014/feb/sw-tni-eurodrones-inc-feb-2014.pdf)

15. *περιοδικό antifa barricada, τεύχος 27*

16. *εφημερίδα "ΑΠΑΤΡΙΣ" φύλλο 27*

17. *(http://www.kathimerini.gr/489356/articlek/epikairothta/osmos/mh-epandrwmena-aeroskafh-enantion-gkrafiti)*

18. *(http://www.kathimerini.gr/772876/article/epikairothta/ellada/agora-mh-epandrwmenwn-aeroskafwn-apo-elas)*

Βιβλιογραφία

1. Πόλεις επί Χάρτου, πρωτοβουλία για την ολική άρνηση στράτευση
2. Casus Rebelli, τεύχος 2
3. antifa community, ειδικό τεύχος «ελλάδα-φρούριο»
4. antifa barricada, τεύχος 22
5. Περιοδικό antifa πόλεμος ενάντια στο φόβο τεύχη # 29,30,32
6. Αδειάζοντας υπνοδωμάτια με οπλοπολυβόλα, Έκδοση της Λέσχης Κατασκόπων του 21ου Αιώνα
7. Εκατό Ήλιοι, Μηδέν Άπειρο (Federaction)
8. Μέσα από Τοίχους, Εκδόσεις Τοποβόρος
9.That's Why, συνέλευση ενάντια στην Ειρήνη

Η παρούσα μπροσούρα τυπώθηκε και μοιράστηκε κατά τη διάρκεια εκδήλωσης του στεκιού στη σχολή Τοπογράφων Μηχανικών στις 27/5/2015

Μάιος 2015